

TERMINOLOGIE – VÝBĚR ZÁKLADNÍCH POJMŮ S PŘÍHLÉDNUTÍM KE SPECIFIKŮM ŠKOL

Níže uvedený výklad pojmů platí pro účely této metodiky a pro jazyk užívaný ve školském prostředí. Nejedná se o obecně platné či ustálené termíny a jejich definice, nejedná-li se o definice ze zákona.

Aktivní útočník je nebezpečný pachatel, který zvolí použití zbraně proti jiné osobě/osobám jako nástroj k dosažení svých cílů. Obvykle jde o jednotlivce, může se ale jednat i o skupinu pachatelů. Takovýto útočník většinou nemá zábrany pro jakékoliv chování. Jeho úmyslem je zabít nebo zranit co největší počet osob.

Bezpečnostní analýza je objektivní zhodnocení stavu a funkčnosti fyzické bezpečnosti a je základním prostředkem pro nastavení účinného bezpečnostního systému. Tato analýza odpoví na to, jakým způsobem je řešený objekt technicky, mechanicky a organizačně zabezpečen z hlediska ochrany osob a majetku.

Bezpečnostní incident je situace, při které došlo k ohrožení bezpečnosti osob, majetku či informací, nebo k hrubému porušení nastavených pravidel.

Bezpečnostní plán je dokument obsahující veškeré informace a opatření, které je třeba v souvislosti s bezpečností škol znát a které jsou aplikovány. Systematizuje přijatá bezpečnostní opatření do jednoho celku, provazuje je v rámci kompatibility bezpečnostního systému školy. Klíčovou částí jsou bezpečnostní procedury pro běžný provoz, ale i postupy v případě bezpečnostních incidentů včetně mimořádných událostí.

Elektrická požární signalizace (dále jen „EPS“) je požárně bezpečnostní zařízení, které zajišťuje pomocí hlásičů včasnou signalizaci požáru.

Elektronický zabezpečovací systém (dále jen „EVS“) je poplachový systém určený pro detekci neoprávněného vstupu nebo pokusu o neoprávněný vstup do hlídaného prostoru včetně následné akustické či optické signalizace.

Evakuace je souhrn organizačních a technických opatření zabezpečujících přemístění osob, zvířat a věcných prostředků v daném pořadí priority z míst ohrožených mimořádnou událostí do míst, ve kterých je zajištěno pro osoby náhradní ubytování a stravování. V případě škol je to zpravidla řízené opuštění objektu s dohledem pedagogických zaměstnanců na předem určená místa (shromaždiště – stanovená dle charakteru bezpečnostního incidentu či mimořádné události).

Evidence bezpečnostních incidentů je jednoduchý přehled, ve kterém jsou chronologicky zaznamenány všechny bezpečnostní incidenty a jsou zde založeny „Záznamy o bezpečnostním incidentu“.

Fyzická bezpečnost je v tomto kontextu chápána jako zajištění ochrany lidských životů a zdraví před bezpečnostními incidenty včetně mimořádných událostí, které jsou primárně zapříčiněné úmyslným působením člověka.

Integrovaný záchranný systém je efektivní systém vazeb, pravidel spolupráce a koordinace záchranných a bezpečnostních složek, orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při společném provádění záchranných a likvidačních prací a přípravě na mimořádné události. Tvoří jej základní složky (Hasičský záchranný sbor ČR (dále jen „HZS“), jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby, Policie ČR) a ostatní složky.

Invakuace (evakuace dovnitř) je spouštěna při takových druzích nebezpečí, kdy je nebezpečí vně objektu a jsou ohroženy osoby vně školy a v jejím nejbližším okolí (zamoření kouřem, chemickou látkou, útokem v okolí školy apod.). Pokud je budova školy dostatečně zajištěna proti průniku vnějšího ohrožení, smí být prováděna následná opatření ve všech zabezpečených prostorách školy (sčítání osob, ošetřování zraněných). Měla by zahrnovat i pravidla komunikace pro invakuaci ve vzdálených prostorách.

Invakuace ve vzdálených prostorách se aplikuje v momentě, kdy se část zaměstnanců a žáků v rámci vzdělávání a s ním souvisejících činnostech nachází mimo prostory školy (exkurze, plavecký výcvik, apod.)

a je v místě vzdělávání zjištěna bezpečnostní hrozba spolu s vyhlášením invakuce. Škola má pro tyto případy nastavena pravidla, včetně způsobu komunikace, zajištění bezpečného místa a informování složek IZS.

Karta školy pro součinnost se složkami IZS při mimořádné události či bezpečnostním incidentu je dokument, který navazuje na bezpečnostní a koordinační plán. Obsahuje základní informace o objektu a subjektu, které slouží veliteli zásahu při výjezdu IZS.

Klíčový režim stanovuje zásady manipulace s klíči, tzn. jejich přidělování, výdej, evidenci a ukládání. Cílem je zajistit, aby bylo možno v případě potřeby jakoukoliv učebnu uzamknout.

Koordinační plán definuje postupy managementu (vedení) školy pro zvládnutí situace po bezpečnostním incidentu včetně mimořádné události a pomáhá optimalizovat činnosti tak, aby bylo možné se co nejdříve navrátit do rutinního provozu.

Lockdown je přímou a rychlou reakcí na přítomnost nebezpečné osoby (aktivní útočník, agresor) uvnitř školy.

V případě lockdownu jsou osoby uzamčeny z vnitřní strany v jakékoliv místnosti a do zásahu IZS nesmí docházet k jejich opuštění a volnému pohybu v prostorách školy.

Mimořádná událost je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy a havárií, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.

Operativní karta je zjednodušenou formou dokumentace zdolávání požáru a zpracovává se zpravidla v případech, kdy jsou definovány složité podmínky pro zásah v návaznosti na provozované činnosti. O povinnosti zpracovat dokumentaci zdolávání požáru, resp. operativní kartu, rozhoduje v rámci začlenění provozované činnosti odborně způsobilá osoba v oblasti požární ochrany. Operativní karta má textovou a grafickou část.

Plán krizové připravenosti se zpracovává na základě výzvy orgánu krizového řízení dle § 2 vyhlášky 281/2001 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Určené škole jsou uloženy úkoly k plnění cílů, zpravidla v oblasti péče o děti z jiných škol nebo děti rodičů vybraných profesí (příslušníků složek IZS, zdravotníků apod.), popřípadě úkoly na úseku ubytování a stravování evakuovaných osob v případě mimořádných událostí jako jsou povodně apod. Na základě vyhlášení krizového stavu, a určením k výkonu této péče příslušným orgánem krizového řízení (písemně), vzniká škole povinnost plnit stanovené úkoly.

Plán sekundární intervence zahrnuje kroky, které je třeba podniknout bezprostředně po krizi s cílem minimalizovat efekty a eskalaci, např. evakuace žáků do bezpečí či co nejrychlejší znovuotevření školy po tragické události. Může být zpracován samostatně či je součástí koordinačního plánu, je-li zpracován, nebo dle přílohy č. 14 Metodického doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních.

Plán terciární intervence zahrnuje poskytování dlouhodobé následné péče těm, kteří prožili těžkou krizovou situací, např. monitorování a podpora přátel obětí během jednoho roku po události, pomoc odborníka pro řešení krizových situací, pomoc psychologa po násilném incidentu na škole apod. Může být zpracován samostatně či je součástí koordinačního plánu, je-li zpracován, nebo dle přílohy č. 14 Metodického doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních.

Poplachový zabezpečovací a tísňový systém (dále jen „PZTS“) je technický systém, který zjišťuje a předává informaci o situaci ve střeženém prostoru. Slouží k detekci a hlášení bezpečnostních incidentů. Do této kategorie spadá i EPS, EZS a systémy včasného varování.

Vyhodnocení ohroženosti je jedním ze základních pilířů kvalitního bezpečnostního systému školy. Pomocí jeho vyhodnocení lze odhalit skutečná ohrožení a jejich konkrétní podobu. Mělo by vždy být součástí bezpečnostní analýzy.